

Provinciale Staten van de Provincie Fryslân
H. Goede SP, E. van der Hoek Griensma, Links,
M. Brouwer PvdD, D. van der Weijde D66,
D. van der Meij FNP

Leeuwarden, 6 juni 2023

Verzonden, - 6 JUNI 2023

Ons kenmerk : 02113812
Afd./Opgave : De Nieuwe Afsluitdijk en IJsselmeerkust
Behandeld door :
Uw kenmerk : 02110821
Bijlage(n) :

Onderwerp : beantwoording schriftelijke vragen over mogelijke zandwinning in het IJsselmeer

Geachte heer / mevrouw Goede, Van der Hoek, Brouwer, Van der Weijde en Van der Meij

Uw schriftelijke vragen op grond van artikel 42 van het Reglement van Orde, binnengekomen op 1 mei 2023 beantwoorden wij als volgt:

Uw inleiding: Op 18 april jl. is een position paper binnengekomen over de voorgenomen zandwinning in het IJsselmeer door de Rijksoverheid. De opstellers hiervan zijn: It Fryske Gea, Aksjegroep Murns/Aldemardum, Natuurmonumenten, Stichting Gaasterlân Natuerlân, IJsselmeervereniging en Vogelbescherming Nederland.

Gezien de risico's die zandwinning met zich meebrengt voor de natuur- en waterreserve functies van het IJsselmeer, stellen de fracties SP, Griensma Links, Partij voor de Dieren, D66 en de FNP de volgende vragen:

Vraag 1:

De minister heeft besloten het milieuonderzoek te beperken tot zandwinning in het IJsselmeergebied en geen alternatieven te overwegen. Is GS op de hoogte van dit besluit van de minister? Is GS bij dit besluit betrokken geweest en zo ja op welke manier? Zo ja, heeft GS ook tegen dit besluit geageerd?

Antwoord vraag 1:

Door de minister is het voornemen uitgesproken om te komen tot een nieuwe Zandwinstrategie, de voorbereiding hiervoor is in volle gang. Onderdeel van deze voorbereiding zijn ecologische studies, veldonderzoek en een nog op te starten planMER. De planning is dat de minister na dit proces in 2025 door middel van een besluit de nieuwe Zandwinstrategie IJsselmeergebied 2025-2050 vaststelt. De benodigde procedures worden momenteel door de Minister voorbereid. Omdat het IJsselmeer een deel is van onze provincie worden wij als wettelijk adviseur betrokken bij de te volgen procedures.

Vraag 2:

Het IJsselmeer is Natura 2000 en RAMSAR-gebied. Volgens de auteurs van de position paper is zandwinning buiten de vaargeulen feitelijk daarom niet mogelijk. Is GS het eens met deze stellingname? Zo ja, waarom en zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 2:

Het is daarbij juist dat het IJsselmeer een aangewezen Natura 2000 en RAMSAR gebied betreft. Voor nieuwe activiteiten die niet passen binnen het beheerplan IJsselmeer dient derhalve door middel van een passende beoordeling te worden bekeken wat de gevolgen zijn voor de natuurwaarden van het gebied. Daarbij dient de natuurdoelanalyse van het gebied en de evaluatie van het beheerplan die door het Rijk moet worden uitgevoerd te worden betrokken. Op basis van de uitkomsten van het door het Rijk op te starten onderzoek zal moeten blijken of dit feitelijk wel of niet mogelijk is.

Vraag 3:

Er is nieuw nationaal beleid voor de zoetwaterreserve. De zoetwaterreserve IJsselmeer kan niet worden gecombineerd met zandwinning vanwege de risico's van verzilting, vertroebeling en intoxicatie. Is GS het met de indieners eens dat de risico's voor de zoetwatervoorziening groter zijn dan het belang van de zandwinning? Zo ja, waarom en zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 3:

Tijdens de benodigde procedures zal ook deze afweging door de minister moeten worden gemaakt. Omdat deze officiële procedures nog niet gestart zijn en wij alle argumenten aangaande dit onderwerp van de minister dus (nog) niet kennen, kunnen wij nog geen oordeel vormen over mogelijke risico's voor de zoetwatervoorziening. Wel zijn wij van mening dat in prioritering zoet water, drinkwater, hoger staat dan zandwinning.

Vraag 4:

In hoeverre gaat er in de milieueffectrapportage rekening worden gehouden met de nieuw te bouwen sluis in Kornwerderzand? Zo ja, hoe dan? Zo nee, wat zijn de gevolgen van het uitdiepen van de vaargeul Urk-Kornwerderzand samen met de zandwinning in het IJsselmeer voor het Natura 2000 gebied?

Antwoord vraag 4:

In de passende beoordeling en het MER dienen ook de effecten van bovenstaande projecten in samenhang aan de orde te komen. Omdat wij als provincie naast het bouwen van de sluis Kornwerderzand ook voor het project Versterken Friese IJsselmeerkust een groot belang hebben bij het verdiepen van de vaargeul Urk-Kornwerderzand zullen deze projecten ook onze volle aandacht hebben binnen de te volgen procedures.

Vraag 5:

Is GS bereid om in samenwerking met (enkele van) ondergetekende partijen een commissievergadering te organiseren waarin de auteurs van het position paper hun standpunten kunnen toelichten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 5:

Het staat uw Staten vrij om informerende commissievergaderingen te organiseren rondom dit onderwerp en belanghebbenden hiervoor uit te nodigen. Hierbij denken wij naast betrokken opstellers van het positiedocument ook aan het betrokken Ministerie. Uiteraard verlenen wij hieraan onze medewerking.

Vraag 6:

Is GS bereid hierover met de minister in gesprek te gaan om de voorgenomen zandwinning te voorkomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 6:

Het is aan u als Staten om af te wegen of u een inhoudelijke reactie wenst te geven over het voornemen van de minister om zandwinning in het IJsselmeer te overwegen. Het meedelen van een standpunt over zandwinning heeft echter vooral een signaalfunctie. Wij wijzen er op dat uiteindelijk de minister een besluit hierover neemt. De minister is bevoegd gezag voor het afgeven van een concessie en kan eventueel de ruimtelijke procedures die daarvoor nodig zijn zelf voeren. Wij zullen daarom wij bij de minister de zorgen die er leven in de Fryske Mienskip kenbaar maken.

Voor de volledigheid kunnen wij u melden dat door de Tweede Kamer vragen van gelijke strekking zijn gesteld aan de ministers van Infrastructuur en Waterstaat en voor Natuur en Stikstof. Bij de ministers wordt daarbij aangedrongen op contact met gedeputeerde staten van onze provincie: "Natuur- en actieclubs maken zich zorgen om hernieuwde interesse in zandwinning op het IJsselmeer en laten het rijk opnieuw weten 'Wy wiene, binne en bliuwe tsjin sânwinning'"¹

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

voor deze, de loco-voorzitter

A. Schepers, MSc, secretaris

¹ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2023Z08133&did=2023D19313>